

Nataša Karanfilović

SLUČAJ VAJT

Australijski nobelovac u srpskoj kritici

Kritička recepcija proznog dela australijskog nobelovca Patrika Vajta (1912-1990) gotovo je podjednako zanimljiva, kontroverzna i nedokučiva kao i iskazana piščeva vizija u tim delima. Patrik Viktor Martindejl Vajt (Patrick Victor Martindale White), na početku svoje literarne karijere, a neretko i kasnije, oštro kritikovan i osporavan od strane australijskih kritičara, 1973. godine postaje prvi australijski nobelovac. Ovo je samo jedan u nizu paradoksa u životu i radu najpoznatijeg australijskog pisca. Najranije potvrde Vajtove literarne vrednosti stigle su iz pera američkih i engleskih kritičara, a ne australijskih, što znači da je, suprotno očekivanom obrascu, internacionalna popularnost prethodila domaćoj. Iako napisan nakon što se Vajt vratio i trajno nastanio u Australiji, *Drvo čoveka*, prvi zapaženi Vajtov roman, predstavljen je najpre američkoj (1955), a potom engleskoj (1956) čitalačkoj i kritičkoj javnosti koje su pozitivno ocenile Vajtov autentični izraz i snažnu stvaralačku imaginaciju. S druge strane, u reakcijama australijskih kritičara i publike Vajt se susreće sa, kako sam tvrdi, pokušajem da se „ubije stvaralački poriv onoga u kome su videli uljeza, prekršioca pravila, pretnju tradiciji australijske književnosti.”¹ Ovakvim ocenama ne treba, međutim, sasvim odreći pronicljivost, bar utoliko što tri navedene „optužbe” paradoksalno čine i najjače argumente odbrane kada se „slučaj Vajt” u datom književno-istorijskom momentu posmatra sa stanovišta „Vrhovnog apelacionog suda”, a ne sa tačke gledišta „lokalnih vlasti”.

Rođen u Engleskoj², obrazovanje stekao takođe na engleskim koledžima³, raspuste provodio putujući Evropom, najviše po Nemačkoj, studirao moderne jezike, te se u originalu upoznao sa delima evropske književnosti koja su izvršila presudan uticaj na njegovo literarno formiranje⁴, posle završetka studija proveo tri godine u Londonu

¹ Patrick White, *Flaws in the Glass: A Self-Portrait*, London, Jonathan Cape, 1981, str. 139

² Patrik Vajt pripada relativno staroj i dobrostojećoj australijskoj porodici zemljoposjednika i uzgajivača stoke. Njegovi roditelji imali su dovoljno novčanih sredstava za česta putovanja, tako da se Patrik Vajt rodio tokom jedne njihove posete Evropi. Šest meseci kasnije porodica se vratila u Australiju, gde će Vajt ostati do svoje trinaeste godine.

³ Iako se porodica Vajtovih doselila u Australiju u prvoj polovini devetnaestog veka (1820), Englesku su još uvek smatrali „Domovinom” i, kao i svaka imućnija porodica u Australiji u to vreme, slali su decu na školovanje u Englesku. Vajt je sa trinaest godina upisan na Čeltenham Koledž (Cheltenham College), gde je proveo četiri i po godine, posle čega se vratio u Australiju, a 1932. vratio se u Englesku gde je na Kings Koledžu u Kembridžu (King's College) tri godine studirao moderne jezike.

⁴ Osim engleskih pisaca, prvenstveno D. H. Lorensa (Lawrence), Džejmsa Džojso (Joyce), T. S. Eliota (Eliot) i Virdžinije Vulf (Woolf), na Vajta su formativni uticaj imali i francuski i nemački pisci. Pored evropskih, značajan je i uticaj američkih modernista Hemingveja (Hemingway) i Foknera (Faulkner).

družeci se sa umetnicima, uglavnom slikarima i ljudima iz pozorišta, boravio u Sjedinjenim Državama, rat proveo na Bliskom istoku, proputovao Grčku – sve ove činjenice slivaju se u jedan umetnički senzibilitet čiji „stvaralački poriv“ nadilazi usko ostrvski mentalitet (bez obzira na veličinu tog ostrva) i čiji se stvaralački impuls oslanja na tradiciju svetske književnosti i drugih umetnosti, poglavito slikarstva i muzike. Međutim, na australijskoj književnoj sceni sredine dvadesetog veka, do koje tokovi svetske moderne književnosti još uvek nisu bili stigli, Vajt je smatran uljezom. Ne samo da mu je osporavano mesto u australijskoj književnosti, već mu je implicitno odricana i pripadnost australijskoj naciji, što se vidi u Vajtovom komentaru povodom kritičarske reakcije na *Drvo čoveka*: „... pozdravljen je uzvicima prezira i nepoverenjem u Australiji: da neko, a pogotovo sumnjivi Australijanac, izvrgava ruglu naturalističku tradiciju, ili još gore, da pripadnik stočarske klase teži ka zanimanju koje je povlastica učitelja!“⁵ Metafizička komponenta, razrađeni simbolizam, alegorijska dimenzija i mitski elementi Vajtovih romana shvatani su kao grubo kršenje pravila realistične proze koja je u delima pisaca društvenog i socijalističkog realizma predstavljala glavnu književnu struju u australijskoj književnosti pedesetih godina. Tako je roman *Vos* u prvim ocenama takođe bespoštedno kritikovan kao „'mističan, dvosmislen, nerazumljiv': jedne novine su štampale prikaz pod naslovom *Najnečitljiviji pisac u Australiji*.“⁶ U optužbi da Vajt ugrožava književnu tradiciju u Australiji prepoznaje se sentimentalno zaštitnički odnos australijskih kritičara prema književnoj tradiciji koja je nastala paralelno s rađanjem samosvojne nacije, te stoga u Vajtovom delu nisu videli plodonosnu nadgradnju već pretnju postojećem nasleđu. Vajtovo delo ne sledi tekovine demokratskog raspoloženja i uvredljivo australijske pristrasnosti⁷ Džozefa Ferfija i Henrija Losona, već kako primećuje R. F. Brisenden, Patrik Vajt piše kao da Ferfi i Loson nikada nisu postojali.⁸ Australijanci su se teško mirili sa slikom koja narušava predstave o egalitarizmu, demokratiji i drugarstvu kao stubovima na kojima počiva njihovo društvo: „U *Putnicima u kočiji* scena u kojoj pijani radnici podvrgavaju lažnom raspeću jevrejskog izbeglicu Himelfarba jednako je razbesnela i običan svet i intelektualnu elitu. Naravno, 'to se ne bi moglo desiti ovde' – osim što se dešava, u svim četvrtima, na mnogo beskrajno ponižavajućih načina, kao što sam ja, stranac u sopstvenoj zemlji, naučio iz vlastitog iskustva.“⁹

Kada je reč o srpskoj kritici, Patrik Vajt je bio u žiži interesovanja domaćih kritičara i prevodilaca druge polovine sedamdesetih godina, odnosno nakon što je dobio Nobelovu nagradu, nakon čega interesovanje jenjava. Međutim, malobrojni članci,

---

⁵ Christine Flynn and Paul Brennan, editors, „The Nobel Prize“, *Patrick White Speaks*, Sydney, Primavera Press, 1989, str. 43

⁶ *Ibid.*, str. 43

⁷ Džozef Ferfi je svoj roman *Takav je život* opisao rečima: „po raspoloženju demokratski; po pristrasnosti, uvredljivo australijski“, što ustvari precizno sažima osnovnu tendenciju australijske književne tradicije u periodu pre modernizma.

⁸ R. F. Brisenden, „Introduction“, *Patrick White*, London, Longmans, Green & Co Ltd, 1966, str. 7

⁹ Flynn and Brennan, *op. cit.*, str. 43

prikazi, napisi i predgovori ipak uspevaju da njegovo delo rasvetle sa raznih aspekata i približe ga domaćoj javnosti.

„Australijska književnost i Patrik Vajt” je tekst Aleksandra Popovića objavljen u beogradskom *Savremniku* 1966. godine (god. 12, knj. 24, br. 7, str. 97-99). Da bi delo Patrika Vajta ocenio u kontekstu književne tradicije zemlje iz koje potiče, Popović prvi deo članka posvećuje kretanjima u australijskoj književnosti, kulturi i izdavaštvu. U drugom delu članka smenjuju se detalji Vajtove biografije sa kritičkim stavovima samog autora i drugih kritičara. Prikazuju se četiri romana (*Živi i mrtvi*, *Priča Teodore Gudman*, *Drvo čoveka* i *Putnici u kočiji*) i zbirka pripovedaka *Spaljeni*. Popović naročitu pažnju skreće na različit prijem i ocenu svetskih nasuprot samim australijskim kritičarima, gde su se svetski kritičari interesovali za „australijsko” u Vajtovim romanima, dok su australijski kritičari isticali „engleske” elemente. Pod „engleskim” uticajem Popović podrazumeva osobenosti Džojsove narativne tehnike i lorensovski stav prema telesnoj ljubavi i odnosu među polovima. Autor primećuje i sve izraženiju društvenu satiru Vajtovih kasnijih dela, a prikaz završava ocenom da je Vajtova čitalačka publika ograničena na „uži krug intelektualaca” zbog još uvek nerazvijenog javnog mnjenja u Australiji.

Beogradske *Književne novine* iz 1973. godine (god. 25, br. 450, str. 2) takođe objavljuju članak povodom dodele Nobelove nagrade za književnost. „Nobelova nagrada za književnost – Patriku Vajtu” u uvodnom delu daje biografske podatke, a zatim hronološki pregled pojedinačnih romana sa po jednom rečenicom kritičke ocene. Anonimni autor ističe da se vrednosni sudovi o Vajtu izriču više na međunarodnoj ravni nego u nacionalnim okvirima, ali da uprkos tome Vajtovi romani proširuju svest australijskih čitalaca, pre svega o njima samima.

Izuzetno složena i zahtevna analiza romana *Vos* pod naslovom „Roman nobelovca: u traganju za identitetom” objavljena je u časopisu *Književnost* (Beograd, novembar-decembar 1975, knj. LXI, br. 12, str. 532-543). U fusnoti sadržani su biografski podaci o Vajtu. Autor teksta je Gvozden Eror, a isti tekst se nalazi i u njegovoj knjizi *Iz moderne proze* (Matica srpska, Novi Sad, 1976). Erorovo teorijsko uporište su tri elementa književne analize: žanr, književni pravac i likovi, pa je u skladu s tim analiza podeljena u tri dela, naslovljena: „Narativni identitet: roman”, „Simbolički identitet: bogočovek” i „Literarni identitet: književni junak”, a svakom nivou interpretacije prethodi književno-teorijsko razmišljanje.

Prvi segment počinje razmišljanjem o čitalačkom iskustvu kao sintezi, odnosno dvojstvu otkrivanja novog i prepoznavanju već viđenog. Vajtov doprinos je u novom saobražavanju već poznatih žanrova, iz čega se formira osoben književni izraz i prepoznatljiv Vajtov literarni identitet. Eror ocenjuje roman kao kompleksnu sintezu više žanrova (društvenog, ljubavnog, pustolovnog, istorijskog), sa osetnim prizvukom komike i satire, zbog čega se roman može nazvati i satiričnim. Osim toga, Eror ovaj roman posmatra i kao „roman s teozom”, odnosno roman koji ima osobine filozofskog romana i teološkog traktata. Zaključak da je fundamentalni tok romana ipak simbolički uvodi u naredni segment Erorovog razmišljanja na temu *Vosa*.

Da bi se ovaj roman razumeo, prema Erorovom mišljenju, neophodno je primeniti tumačenje simbola, jer, kao moderni roman, *Vos* predstavlja izazov zbog višeznačnosti,

nedorečenosti i, prevashodno, simbolike. Shodno tome, Eror tumači lik glavnog junaka u duhu hrišćanske alegorije i, pri tome, definiše dva glavna oprečna vida građenja lika. Vos, kao umišljeno božanstvo, i lik koji želi da prevaziđe ljudska ograničenja može se tumačiti kao Ničeov nadčovjek, kao Hitler ili kao Satana. Međutim, pošto osnovna linija simbolizma vodi ka spoznaji tradicionalne hrišćanske ideje o nužnosti i vrednosti stradanja, Vosovo svojevolljno izlaganje pogibelji u pustinji može se tumačiti i kao alegorija Hristovog stradanja. Erorovo mišljenje je da se dva vida lika ukrštaju u ideji da je Hrist u svakom čoveku, da je on i čovek i bog. Eror smatra da bi idealni čitalac bio onaj koji uspe da proдре u delo, razume metaforični jezik i ključne simbole.

Posle uvoda o značaju i centralnom mestu koje lik zauzima u jednom književnom delu, treći deo teksta analizira dva glavna lika, likove Vosa i Laure, kao i načine njihovog konstituisanja. Eror ocenjuje da je lik Vosa, u ulozi osnovnog nosioca simboličko-religijske koncepcije, opterećen simbolizmom zbog čega mu nedostaju humane i emotivne odlike, što sprečava čitalačko zbližavanje s likom. Laurin lik se u ovoj analizi identifikuje sa temom ljubavi, a potom se iznose i dva vida simboličkog određenja – Laure kao „Žene Isceliteljice, koja olakšava njegov tragični teret” i, u teološkom smislu, Laure kao Marije, Isusove majke.

Članak se završava Erorovom opštom ocenom romana koja podrazumeva isticanje dobrih strana i ukazivanje na slabe tačke. Pohvale romanu izrečene su na račun efektne društvene satire i stilskih osobenosti, a zamerke se odnose na odsustvo mere kod pre naglašavanja vrednosti duhovnih kvaliteta, kao i kod osude odsustva duhovnosti.

„Susret s australijskom književnošću” Vidosave Janković u časopisu Udruženja književnih prevodilaca Srbije, *Mostovi* (jul-septembar 1977, god. VIII, sveska 3, str. 193-205) neka je vrsta predgovora izboru tekstova iz australijske književnosti koju časopis donosi u ovom broju. Vajt je predstavljen kao „prvi neosporno veliki pisac koga je Australija dala.” Odredivši najistaknutiju crtu Vajtovog stvaralaštva kao „traženje duhovnih vrednosti u društvu” koje pisca vodi do „dubina i izvora ljudske prirode”, autorka podrobnije ilustruje svoje postavke na romanima *Čovekovo stablo* i *Vos*, da bi zaključila da se Vajtova zbijena umetnost, zasićena slikama i zaokupljena moralnim senzibilitetom likova, ogleda i u romanima *Vivisektor*, *Središte oluje* i, tada najnovijem romanu, *Pojas od lišća*.

Uz prevod pripovetke *Vedra duša* Maja Herman-Sekulić u titogradskom *Stvaranju* iz 1977. godine (god. 32, br. jul-avgust, str. 1104) daje i biografsko-kritičku belešku pod nazivom „Patrik Vajt” u kojoj je najviše prostora posvećeno analizi glavnog lika pripovetke, gospođice Doker, u kome je Vajt „uhvatio suštinu suburbane vulgarnosti”. Najveća vrednost Vajtovog stvaralaštva, prema autorkinom mišljenju, leži u umeću da sačuva čari lokalnog kolorita, ali da, pri tome, ne ostane u granicama provincijalne književnosti, već „da svojim delima da opšteljudsko značenje.”

Maja Herman-Sekulić je prevela i dve Vajtove pripovetke iz zbirke *Ćubasti beli papagaji* koje su objavljene pod nazivom *Noć lupeža* (Rad, Beograd, 1977). Za knjigu je napisala i predgovor „Pakao predgrađa” (str. 101-108) sa biografskim podacima i književno-kritičkom ocenom najvažnijih Vajtovih romana. Ističe se da *Vos*, naizgled istorijski roman, u sebi krije višeslojnu alegoriju i da, pored toga, sadrži psihološku anal-

izu „ljudskog nagona za novim, za nepoznatim.“ U skladu s naslovom predgovora, naročita pažnja posvećena je fiktivnom predgrađu Sarsaparila koje Vajt prikazuje u svojim pripovetkama i romanima, i u kojem Sekulićeva prepoznaje ono što kritičari ističu i kada Vajt govori o australijskoj pustinji, a to je „zajednički prostor, glavni lik koji i kada nije imenovan ostaje prisutan kao znamenje, kao sudbina.“ Od osobnosti stila autorka izdvaja to da je Vajta potrebno pažljivo čitati zbog toga što se rečenični smisao ponekad zaokružuje tek u narednom pasusu ili na narednoj strani, ili, s druge strane, sasvim proste rečenice u sebi kriju složen psihološki sadržaj. Kao posebno značajan, Sekulićeva izdvaja Vajtov stav prema ženskim likovima koje je „društvo obeležilo, osudilo na uništenje“ i na taj način osakatilo njihov unutrašnji potencijal. Autorki, kao ni ostalim kritičarima, nije izmaklo to da Vajt ne puni stranice elementima zapleta i raspleta već „čudnim, abnormalnim, ekscentričnim aspektima ljudske prirode“ koji izbijaju na površinu u sitnim elementima svakodnevice.

Prevodu romana *The Aunt's Story* prethodi predgovor prevodilaca Snežane Stojanović i Zlatice Putičanin. Žanrovski određujući Vajtovo delo kao kombinaciju tri postojeća trenda u australijskom romanu (saga, psihološki i socijalni roman), prevodioci daju biografiju pisca u koju hronološki ugrađuju osnovne elemente radnje njegovih romana i iznose kritičke sudove. Roman *Srećna dolina* ocenjuje se kao Vajtov neuspeo eksperiment s tehnikom unutrašnjeg monologa, a *Živi i mrtvi*, iako tehnički slab, pokazuje Vajtovu „istančanu sposobnost u slikanju značajnih detalja i likova.“ *Priča Theodore Gudman*, prema njihovom mišljenju, označava početak Vajtovog zrelog stvaralačkog perioda, i ovom romanu se poklanja najviše prostora u predgovoru. Prati se razvoj lika u trodelnoj strukturi romana i završava se zaključkom da „kroz vešto organizovanu strukturu, u tri nivoa – prostornom, vremenskom i duhovnom, Vajt proučava preobražaj ličnosti, bolni proces duhovne dezintegracije kao put u nekonvencionalnu stvarnost i moguće ostvarenje sreće.“ Prikaz romana *Čovekovo stablo* svodi se na reči samog Vajta da je to njegov pokušaj da „otkrije neobično u običnom.“ U *Vosu* autorke vide „konradovski put u srce neispitanog kontinenta i suštinu čovekovog bića.“ *Putnici u kočiji* interpretiran je kao traganje za stvarnošću konkretizovano u četiri glavna lika „koje spaja dar za razumevanje stvarnosti“ čije je simbol kočija. *Čvrsta mandala* ocenjena je kao plod Vajtovog čitanja Junga, autorke objašnjavaju značenje simbola i pronalaze da Vajtov roman i u strukturi podseća na mandalu. *Vivisektor* je, prema njihovom mišljenju, pokazatelj Vajtovog razumevanja umetnosti i umetnikove svesti i iskustva, a *U srcu oluje* svedoči o Vajtovom interesovanju za emotivne pokretače ljudskog delanja „ljubavi, mržnje, ljubomore i želje za posedovanjem i dominacijom.“ Kao poslednji naveden je roman *Pervaz od lišća*, gde se ističe osnovna kompozicija putovanja, a „pervaz“ definiše kao „ne samo simbol“, već i „prirodna slika“, ali autorke ne objašnjavaju značenje tog simbola niti ulogu „prirodne slike“. U zaključku Snežana Stojanović i Zlatica Putičanin Vajtovu osnovnu preokupaciju pronalaze u „istraživanju suštinskih problema čoveka, nemogućnosti povezivanja života istinskom komunikacijom i odnosa pojedinaca prema Bogu.“ Smatraju da njegov stil neobičnih sintaksičkih sklopova odgovara snažnim temama, i da se Vajt „prirodno izražava kroz metaforu i simbol, jezikom koji je zgusnut, često ironičan, a na momente poetski.“ Ovaj predgovor je pokušaj da se na malom pros-

toru ponudi obuhvatan pregled obimnog stvaralaštva, sa pojedinačnim i opštim tematskim linijama, stilom i narativnom tehnikom, zbog čega nedostaju potkrepljenja iznesenih sudova.

Kragujevački *Koraci* iz 1982. godine (br. 9-10, str. 561-566) sadrže članak Ljiljane Šop, koja analizira tehniku toka svesti u modernom romanu i kao model uzima Vajtovo *Središte oluje*. Članak se sastoji iz pet delova, gde se u prvom delu komparativno pristupa modelu realističnog romana i modelu modernog romana, i to sa stanovišta recepcije. U drugom delu obrazlaže se posebnost *Središta oluje*, koja izrasta iz saobražavanja tradicionalnih elemenata realistične fabule sa modernim psihološkim romanom, što ovaj roman čini „kreativnim polemičkim dijalogom sa tradicijom.“ Efektom formulacijom ističu se odlike Vajtove forme koja ne dozvoljava „da se uspostavi *tok radnje u vremenu*, već samo hiroviti *tok vremena u svesti* pojedinih junaka.“ Pohvalno se govori o Vajtovoj ironijskoj kompleksnosti i veštom balansiranju između svakodnevnog i uzvišenog, a zamera mu se na tome što su mu teme isuviše opšte i univerzalne. U trećem delu iznet je stav autorke da je tehnika toka svesti najuspešnija u romanima u kojima je kombinovana sa drugim modernim pripovednim formama, i u tom kontekstu pronalazi nedostatak u Vajtovoj izgradnji lika Bazila Hantera koja se bazira isključivo na tehnici toka svesti. Celokupan četvrti deo je teorijsko razmišljanje na temu recepcije modernih romana koji se u čitalačkoj svesti urezuju „osećanjem nedorečenosti i neizrecivosti, atmosferom nesklada i beznađa.“ Romanopisci to postižu narušavanjem predstave o harmoničnoj celini, ili pre, pokazujući ljudsku nemogućnost da tu celinu spozna. Tako se u petom delu procenjuje i *Središte oluje* u kome je osnovna Vajtova namera bila, po rečima Šopove, „da se dočara *razglobljenost i protivrečnost* onoga što, omeđeni nemogućnošću konačne spoznaje, smatramo celinom.“ Šopova zaključuje svoj članak ocenom da je tok svesti Vajtov eksperiment u procesu spoznaje sebe i sveta, više nego pripovedni postupak.

Ovim člankom iscrpljuje se interesovanje srpskih kritičara za ovog pisca, što se možda može dovesti u vezu i sa nedovoljnom prevodilačkom aktivnošću. Naime, od jedanaest Vajtovih romana i dve zbirke pripovedaka na srpski je preveden samo jedan roman, *The Aunt's Story*,¹⁰ i svega nekoliko njegovih pripovedaka.¹¹

Analizom prevoda Vajtovih pripovedaka utvrđeno je da su prevodi u velikoj meri verni originalu na svim nivoima analize. Leksične omaške su retke, a odnosi klauza unutar složene rečenice, su, s neznatnim izuzecima, verno interpretirani, tako da koherencija nije narušena, niti čitanje otežano. Prevod pripovedaka „Vedra duša“, „Noć lupeža“ i „Kakadui“ mogao bi se poboljšati kada bi se na nekoliko mesta izbeglo direktno prevodenje ustaljenih izraza i uzvika.

---

10 Vajt, Patrik, *Priča Teodore Gudman*, prev. Snežana Stojanović, Zlatica Putinčanin, Slovo ljubve, Beograd, 1979. – (Dobitnici Nobelove nagrade. Romani)

11 Vajt, Patrik, *Noć lupeža*, izbor i prevod: Marija Herman-Sekulić, Rad, Beograd, 1977, (Reč i misao, kolo 13 /knj./, 317)

Vajt, Patrik, „Vedra duša“, prev. Marija Herman-Sekulić, *Stvaranje*, 1977, XXXII, 7 – 8, str. 1085 – 1104.

S druge strane, analiza srpskog prevoda romana *The Aunt's Story* pokazala je da se zbog prevodilačkih propusta čitalac na srpskom nalazi u nezavidnom položaju u odnosu na čitaoca originala. Njegovo razumevanje likova, događaja, kao i elemenata Vajtove vizije, ozbiljno je ugroženo greškama na leksičkom nivou; ponekad je lišen saznanja o kulturološkim, istorijskim i društvenim implikacijama koje čine osobeno okruženje romana nastalog na australijskom tlu. Prevod isto tako ne odražava stil originala. Markiranost Vajtovih rečenica u prevodu je najčešće neutralizovana, originalne metafore postaju ili nerazumljive ili njihov smisao biva pogrešno prenesen, dok prevodenje rečenica bez razumevanja konteksta remeti pažljivo izgrađene pesničke slike. Ovim romanom čitalac na srpskom neće se upoznati sa najboljim što jedan nobelovac ima da ponudi. Međutim, to nije samo zbog kvaliteta prevoda, već i zbog toga što je *The Aunt's Story* roman koji pripada ranoj fazi Vajtovog stvaralaštva. Do 1979. godine, kada je urađen ovaj prevod, Vajt je već bio objavio romane koji su mu doneli svetsko priznanje, kao, na primer, *The Tree of Man* (*Drvo čoveka*), *Voss* (*Vos*), ili *Riders in the Chariot* (*Putnici u kočiji*). Ostaje pitanje zbog čega nije urađen prevod nekog od ovih romana, čime bi se verovatno izazvao i veći kritičarski odjek, te ne bi pao u zaborav jedan od rodonačelnika australijskog modernizma čije delo je utrlo put i izvršilo uticaj na kasnije generacije australijskih pisaca sa svetskim renomeom kao što su, na primer, Randolph Stou, Kristofer Koš, Tomas Kenili ili Moris Vest.